POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

POSAMEZNA ŠTEVILKA 1.25 DIN

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTKIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5. poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št 14 335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 129 • Maribor, torek, dne 12. novembra 1940 • Leto XV

Ironija „moderne" dobe

Socializmu pripada bodočnost

V današnji »moderni« dobi niso nekateri izgubili le živce, ampak tudi razum. Reakcija vseh barv pripoveduje, da socializem nima več pogojev za obstanek v današnjem razvoju. Ta preganja socialiste, uničuje in prepoveduje njih organizacije, literaturo ter pravi končno, da socialistov nikjer ni, da je iztrebljen ta plevel. Pripovedujejo to s tako nasilno propagando, da bi pošteno socialistično gibanje prekričali in obenem vtepajo naraščaju iluzije, nekateri stare, nekateri nove, da bi prezrla in pozabila socialistično delavsko gibanje in njega naloge. Pri vsem tem tudi poudarjajo, da so na svetu zavladali novi nazori, nove ideologije in da ni več vrnitve k delavskemu boju za socialno pravičnost.

Ves ta boj proti socializmu vodijo zagovorniki ideologij, ki stoje na stališču, da mora družbo voditi gospodarstvo ali kapital. To vodstvo naj bo avtoritativno ali kakor ga imenujemo po rimskem pravu hierarhično. Pri tem sistemu delovni ljudje ne smejo imeti besede, ampak le gospodarji, zastopniki kapitala, da se ohrani kapitalistično izkoriščanje in ozira na socialne potrebe delovnega ljudstva le toliko, kolikor je kapitalu všeč.

Socialistično gibanje se zaradi teh razmer nahaja v neverjetno težkem položaju, ker se ovira njegovo politično in kulturno delovanje. Pri vseh teh težkočah pa nam vendar ostaja ena vera in ta je, da z novimi teorijami in iluzijami socialne krivice ne bodo odpravljene, ker nimajo takega resnega namena. Zgodovina nas uči dalje, da je po vsaki reakciji, ko je ta dosegla svoj vrhunec, nastopila doba novega prerojenja človeštva. Takih prelomov je bilo v zgodovini že mnogo. In vsak prelom z reakcijo, čim hujša je, prinese tem večji napredek. Današnja reakcija je naperjena proti socialni pravičnosti, proti znanosti socializma, ker je to najaktualnejši problem dobe in zato upravičeno pričakujemo, da bodo po prelomu z reakcijo nastopili ugodnejši pogoji za izvedbo našega svetovno-nazorskega problema. To je naravni zakon razvoja, ki ga ne more zatreti nobena še tako umetna ovira.

Ta razvojni zakon uči, da ima socializem še bodočnost in da je vsakršno omahovanje ali kolebanje kamorkoli nepotrebno in škodljivo za čas, ko bo nastopila nova doba napredka, zlasti socialnega napredka. Socializem je znanost, dognana stvar. Zato je potrebno, da ima stanovitne, načelne in energične pobornike tudi ob najtežavnejših dobah. Pogoji za boj za socializem so podani toliko časa, dokler bodo socialne krivice in je zaradi tega potrebna načelnost in stalnost njegovih pobornikov pa tudi aktivnost v boju za ta načela, kolikor je to v izrednih razmerah mogoče.

Najvišja čednost vsakega našega somišljenika je zvestoba in borbenost za socialno pravico delavskega razreda.

Koliko bencina požre tank?

Angleški strokovni list »Motor Cycling« prinaša zanimive številke o porabi bencina modernih tankov. Iz teh izvajanj sledi, da porabi lahek tank na 100 kilometrov 300 litrov bencina, srednje težak tank dvakrat toliko in težek oklopni tank pa celo šestkrat toliko, torej 1800 litrov. List iz tega zaključuje, da je Nemčija na francoskem bojišču porabila samo pri tankih tisoč ton petroleja na dan.

Protinapadi Grkov

Usoda italijanske divizije med rekama Kalamas in Acheron

Italijanska vojska je prodrla čez reko Kalamas v smeri proti Acherou v Epiru, kjer stoji levo krilo grške vojske. Od tod so izvajali Italijani najhujši pritisk proti središču grške fronte, v pogorju Pindos in v smeri proti mestu Janini. V boj so vrgli celo divizijo, okrog 15 tisoč mož.

Grki so prišli s spretnim manevriranjem italijanskim oddelkom za hrbet in so okrog 3000 mož italijanske divizije z divizijskim generalom na čelu zajeli. Sedaj vrši grška vojska obkoljevalne manevre proti preostankom italijanske divizije, ki se nahajajo v težkem položaju, ker jim je otežkočen umik.

Ta grški uspeh je pripisati predvsem terenu, ki je gotovo zelo težek in onemogoča, da bi posegli v boj italijanski motorizirani oddelki.

Na skrajnem desnem krilu grške vojske, okrog Korče v Albaniji in do Prespanskega jezera ob jugoslovanski grški meji, je položaj nespremenjen. Vrše se boji za nekatere višine, toda nastopilo je skrajno neugodno vreme in razen tega je v višinah nad 1500 metrov že zapadel sneg.

Grki javljajo, da so dokončali svojo mobilizacijo brez motenj in da stoji pod orožjem 500.000 mož. (CBS.)

Italijanska poročila.

javljajo o bojih za prehod preko reke Kalamas v Epiru.

V poročilih se naglaša, da je teren izredno težaven in neprehoden.

Vrhovno armadno poveljstvo tudi javlja, da je bil zamenjan dosedanji vrhovni poveljnik italijanskih čet v Albaniji oz. na grški fronti in imenovan na to mesto namestnik šefa generalnega štaba, general Soddua.

Italijani so doslej izvršili 50 napadov z letali na grška mesta in naselja.

Boji na morju in v zraku.

Italijani javljajo, da so njihova letala z bombami zadela neko angleško ladjo in matično ladjo za letala. Nadalje so sestrelili dve angleški letali. Poskusi sovražnika, da bi napadel italijanska mesta, so se ponesrečili.

Nemčija poskuša izvesti blokado Anglije

Glavni letalski napadi so usmerjeni na ladje.

Iz nemških poročil je jasno razvidno, da se je vrhovno poveljstvo odločilo izvajati od Hitlerja že pred meseci napovedano blokado Anglije. — Poskus vdora v Anglijo je, kakor izgleda odložen, ker najbrž čas zato sedaj ni ugoden, na drugi strani pa bi vdor tudi zahteval preveč žrtev. Nemško vrhovno vojno poveljstvo hoče najprvo z uspešno blokado preprečiti dovoz živil in vojnega materijala v Anglijo, nato pa šele udariti, in sicer ko bo tonaža angleške trgovinske mornarice tako decimirana, da ne bo več mogoča redna preskrba Anglije. Da ima Nemčija tak namen, je razvidno iz izjav Hitlerja v Monakovem, ki je dejal da se bo čez kakšen mesec dni videlo, kdo je blokiran, Nemčija ali Anglija.

Kakšen pomen pripisujejo tej blokadni akciji v Nemčiji, se vidi tudi iz tega, da so baš na obletnico nacističnega puča in proslave v Monakovem, dne 8. t. m. objavili posebno vest, da so nemške pomorske sile dne 1. in 2. novembra uničile na Atlantskem oceanu velik angleški konvoj, skupno 86.000 ton ladjevja. Zagotavlja se tudi, da je 5 ameriških rušilcev že uničenih.

V blokadni akciji proti Angliji sodelujejo podmornice, brzi motorni čolni in pa letala.

V Angliji vedo za to spremembo nemškega vojnega načrta, čigar izvajanje tudi občutijo. Churchill je nedavno tega govoril v parlamentu o podmorniški vojni Nemčije in izjavil, da je obramba težavna predvsem zaradi tega, ker ima sovražnik na razpolago celo vrsto luk ob francoski obali, dočim bi Anglija potrebovala oporišča ob irski obali, ki pa jih Irska ne da. Sedaj se govori, da bo Anglija prisilila Irsko, da ji odstopi oporišča, na drugi strani pa se čuje, da bo v tem vprašanju posredoval Roosevelt med Anglijo in Irsko.

Nemška vojna poročila.

Nemško vojno poročilo javlja, da so 8. t. m. nemška letala bombardirala London in celo vrsto drugih angleških mest, razen tega pa potopila 48.000 ton trgovinskega ladjevja, 2 križarki po 10.000 ton in še štiri trgovinske ladje, ob Irski pa 3 tovorne ladje z 9000 tonami.

Dne 9. t. m. so letala 500 km od Irske potopila 25.000 tonsko ladjo, pri Harwichu neko 3000 tonsko ladjo in v nekem konvoju neko 8000 tonsko ladjo. Nadalje je neka nemška vojna ladja potopila angleško podmornico »H 49«.

Angleška letala nad Nemčijo in Italijo

V noči na 9. november so angleška letala metala bombe na železniške postaje v Monakovem, potem na Gelsenkirchen in Frankfurt, kjer so čistilnice nafte, nato pa na tvornice letal v Hammu, Soestu, Osnabrücku in Duisburgu; tovorni kolodvor v Hooku na Holandskem in železniška križišča v Stuttgartu, Saarbrücknu, Mainzu in Le Havru. V Franciji so bile vržene bombe na oporišče nemških podmornic v Lorientu in še na 18 sovražnih letališč. Na enem letališču je zgorelo 6 nemških letal.

Napadene so bile Fiatove tvornice, železniške naprave in proga v Turinu in okolici ter tvornice električnega materijala Magneto-Pirelli v Sesto San Giovani pri Milanu.

V noči na 8. t. m. so povzročile angleške bombe požar v Kruppovih tovarnah, ki se je razširil na en kvadratni kilometer površine.

S poleta so se vrnila vsa angleška letala.

Angleži ugotavljajo, da so v zadnjih 14 dneh zbili s protiletalsko obrambo 347 letal, kar kaže, da se je protiletalska obramba močno spopolnila.

Italijanski in nemški tisk zatrjujeta, da so vsi ti napadi angleških letal povzročili neznatno škodo. Bombe so zadele privatne stavbe, civiliste in pa polja.

Napad na Monakovo

Na dan obletnice nacističnega upora.

Dne 8. t. m. zvečer so angleška letala metala bombe na Monakovo in sicer samo par minut pozneje, ko se je Hitler odpeljal z oklopnim vlakom s slavnosti, ki je bila v Bürgerbräuhalle. Škode ni velike, zadet pa je mavzolej žrtev nacistične revolucije. Nemci napovedujejo maščevanje za Monakovo. (CBS.)

Silen potres v Romuniji

Žrtev je na tisoče

Dne 10. novembra v jutranjih urah je bil v Romuniji silen potres, ki je povzročil ogromno škodo, zahteval pa je razen tega veliko človeških žrtev.

V Bukarešti se je podrlo mnogo hiš, med njimi 12 nadstropna zgradba, v kateri je bilo nastanjenih tudi več nemških in italijanskih častnikov. Samo v tej zgradbi je bilo ubitih okrog 150 ljudi in najmanj toliko ranjenih. V mestu skoro ni najti hiše, ki bi ne bila trpela vsled potresa.

Hudo so občutili potres tudi v Galacu in pa v petrolejskem ozemlju v Ploestiju. V Ploestiju se je podrlo na stotine hiš. Škoda povzročena na napravah za črpanje petroleja, še ni znana.

Romunske železnice so ustavile promet, ker so proge na več mestih porušene.

Take potresne katastrofe ne pomnijo v Romuniji že več kot 100 let. Število človeških žrtev znaša okrog 500 mrtvih in okrog 1000 ranjenih.

Podrobnosti o groznem potresu

v Bukarešti. Štirinadstropni hotel iz armiranega betona »Carleston« se je zrušil. V njem je bilo ubitih 200 oseb. Glavna ulica Strada Regale je zatrpana z ruševinami. Cerkev Papastatu je porušena. Od šestnadstropnega hotela »Bolevar« sta ostala samo prvo nadstropje in pritličje. Kraljev dvorec je hudo poškodovan. Kralj in njegova mati sta slučajno ušla katastrofi, ker sta zvečer odpotovala v Sinaio.

Mesti Buzau in Barda sta kup razvalin.

Naknadno javljajo, da je tisoč smrtnih žrtev in tudi več tisoč ranjencev. V Bukarešti je padajoče kamenje in opeka usmrtila ljudi, ki so bežali na ulice.

Mnogo tisoč ljudi je v Bukarešti brez strehe. Večina je pomanjkljivo oblečena in brez sredstev.

Potres so čutili tudi v Bolgariji. Nekoliko tudi v Srbiji.

Agrarna reforma v Turčiji. V Turčiji so osnovali osem komisij, ki bodo razdelile državno zemeljsko posest med kmete, ki jo bodo obdelovali.

Odnošaji med SSSR in Nemčijo vedno bolj prisrčni

Molotov pride v Berlin

Iz Berlina in Moskve javljajo istočasno, da pride v torek, dne 12. t. m. zunanji minister SSSR Molotov na službeni obisk v Berlin. Molotova je povabila nemška vlada in se smatra poset kot vrnitev obiska, ki ga je napravil lani nemški zunanji minister v. Ribbentrop v Moskvi, ob priliki podpisa nenapadalnega pakta s SSSR.

Molotov bo zelo svečano sprejet in mu bo nemška vlada poslala do meje poseben vlak naproti. Pri sprejemu bo sodelovala vojska in SA in SS oddelki ter nacistična stranka.

Namen obiska je poglobitev odnošajev med SSSR in Nemčijo v smislu lani sklenjenega pakta med obema državama. Razen tega se iz raznih virov naglaša, da bo pri tej priliki govora o razmejitvi interesiranih področij med SSSR in Nemčijo ter Italijo v Evropi, kakor tudi med SSSR in Japonsko v Aziji.

S tem so ponovno zanikane vse govorice, da je prišlo do nesoglasij med SSSR in Nemčijo ter Italijo zaradi prihoda nemške vojske v Romunijo in italijanske vojne proti Grčiji. Izgleda, da je dosežen sporazum med SSSR in Nemčijo ter Italijo, da spada Balkan pod nemško-italijansko interesno sfero. — Nerazčiščeno je samo vprašanje zadržanja SSSR glede Turčije, ako bi prišlo do spora med Turčijo in Nemčijo ter Italijo. To vprašanje bo baje tudi predmet razgovora v Berlinu.

Vest o prihodu Molotova v Berlin je mogla začuditi samo tiste, ki niso verjeli, da so odnošaji med SSSR in Nemčijo ter Italijo v resnici iskreni.

Izgleda pa tudi zelo verjetno, da bo v Berlinu rešeno vprašanje sporazuma med SSSR in Japonsko, nakar bo sledila sklenitev nenapadalnega pakta med obema državama. Kako bo potem z dobavami SSSR Kitajski, se ne ve.

V Nemčiji in Italji ponovno naglašajo, da je prihod Molotova v Berlin velik uspeh politike držav osi in da SSSR soglaša z načrti Nemčije, Italije in Japonske glede razdeltive sveta v interesna področja. Evropa kot interesno področje bo v celoti pripadla Nemčiji in Italiji.

Vojna do končne zmage

Hitlerjev govor.

V Monakovem je bila dne 8. t. m. proslava obletnice nacistične revolucije, pri kateri priliki je imel Hitler v Bürgerbräuhalle nagovor na stare pristaše stranke in soudeležence nacističnega puča pred 16. leti.

V svojem govoru se je pečal Hitler z vojno in njenim nadaljnjim potekom. Rekel je:

Vse rezerve ljudi, s katerimi razpolaga Nemčija, so nedotaknjene. Materijelne žrtve pa so tudi brezpomembne. Municije se je potrošilo doslej komaj toliko, kot se jo v enem mesecu napravi. Zaloge vojnega materijala so tako velike, da je bilo treba proizvodnjo v gotovih panogah omejiti in celo ustaviti. Ako pravijo v Avstraliji in Kanadi, da hočejo napraviti tamkaj osemkrat več letal kot v Nemčiji, v Zedinjenih državah pa sploh ne vem koliko, potem jaz (Hitler) tem astronomskim številkam nočem konkurirati. Zaneslivo res je samo to, da je nemška proizvodnja največja na svetu in se ne bo zmanjšala, ker Nemčija lahko mobilizira v to svrho sile v vsej Evropi. Materijalna oborožitev je začela šele sedaj naraščati. Vojska izkoristi vsak dan za svojo izpopolnitev. Ko bo prišel čas velike ofenzive, se nadejam, da bomo dosegli uspehe, kakor smo jih dosegli dosedaj. Nemčija je v vsakem oziru s svojimi zavezniki danes zadosti močna, da se lahko postavi nasproti vsaki kombinaciji sil na tem svetu. Ni nobene kombinacije sil, ki bi ji bila dorasla. Zalog imamo dovolj. Čez kak meec pa bomo videli, kdo bo blokiran, mi ali oni.

Churchill je govoril o uničenju nemških podmornic. Toda sedaj si ne more predstavljati, kako se povečuje število teh podmornic pri nas. Izzvali bomo te zastopnike mednarodnega kapitalizma. Nekega dne Churchilla ne bo več, nemških podmornic pa bo čezdalje več. Sedaj je Churchill prišel na idejo, da nas napade z letali, dasi je v tem pogledu Anglija slabše oborožena kot Nemčija. Nemčija ni hotela voditi vojne proti civilnemu prebivalstvu in zlasti ne ponoči, ko je težko pogoditi cilj iz letala. Ko sem opravil s Francijo, sem še enkrat ponudil roko Angliji, oni pa so jo zavrnili. Ko so potem nadaljevali z letalskimi napadi, sem pred tremi meseci izdal povelje za boj do zadnjega moža. Oni so hoteli uničiti Nemčijo z letalsko vojno, jaz pa jim bom pokazal, kdo bo uničen.

Churchill je začel to vojno v trenutku, ko ima Nemčija svoja oporišča od Trondhjema na Norveškem do Bresta v Franciji. Začel je to vojno pod najugodnejšimi pogoji. Mi bomo boj vzdržali, četudi za ceno žrtev. Premirje bi bilo res samo premirje. Zato pa se naj vodi ta vojna do jasne odločitve.

Zakaj se bori Anglija?

Dne 9. t. m. je govoril v Londonu ministrski predsednik Chuchill ob priliki ustoličenja novega župana; rekel je:

Globoko smo hvaležni Willkieju in republikanski strani za obljubljeno pomoč, globoko hvaležni Rooseveltu, ki nam je izjavil, da Zedinjene države odstopajo polovico svoje ogromne proizvodnje Angliji. Anglijo navdaja neomajna volja do zmage. Mi bomo te vojne stiske preživeli in z nami vsi narodi, za katere se Anglija sedaj bori. To so od sovražnika gažene in zasedene države: Avstrija, Češkoslovaška, Poljska, Norveška, Belgija, Nizozemska, Francija in sedaj še Grčija. Ne pozabite, da je naša proizvodnja orožja šele v začetku drugega leta vojne, da smo velike tovarne začeli graditi šele ob izbrhu vojne in da te šele sedaj začenjajo z delom v polnem obsegu. — Nemčija svoje proizvodnje orožja ne more več zvišati. Dosegla jo je v četrtem letu svoje štiriletke. Nas čaka naloga, da svoji premoči v kakovosti orožja, dodamo še številčno premoč. To se bo zgodilo s pomočjo našega delavstva in s pomočjo od onostran morja, iz Zedinjenih držav. Sovražnik nas hoče odrezati od sveta, zato moramo napeti vse sile, da ohranimo premoč na morju in s tem nadzorstvo nad pomorskimi cestami. Anglija bo tolkla po svojem sovražniku, dokler ga ne bo prijela roka pravice.

Angleški poslanik Henderson v Berlinu je te dni govoril v Lincolnu in dejal:

»Poznam Nemčijo in njen vojaški ter gospodarski aparat. Nemčija je že izgubila zadnjo možnost, da to vojno dobi. V septembru lani sem rekel, da če Nemčija vojne ne dobi do junija 1940, jo bo izgubila. Nemčiji bi se bilo to skoro posrečilo, da se pa to ni zgodilo, se ima Anglija zahvaliti svojemu letalstvu in mornarici.«

Doma in po svetu

Škodljiva gospodarska cepitev. Odkar je ustanovljena banovina Hrvatska, so nastala gospodarska trenja, ker so nekateri na Hrvatskem mnenja, da je treba državo razdeliti v avtonomne edinice ne samo upravno in politično, ampak tudi finančno in gospodarsko. Tako se je n. pr. zgodilo v zadnjih mesecih, da je Hrvatska ustavila dobavo drv Vojvodini, nakar so Vojvodinci odgovorili z ustavitvijo dobave moke in žita na Hrvatsko. Potem so se v Zagrebu spomnili, da ne bodo več dajali v Slovenijo nobenih surovih kož, iz Slovenije je sledil nagel odgovor: Mi pa vam ne bomo več dobavljali usnja. Hrvati so morali preklicati prepoved izvoza drv in sedaj tudi kož. — Med tem je nastal nov nesporazum, ta pa je gospodarskega, pa tudi socialnega značaja. Hrvatski ban je v svojem področju določil plače zasebnim nameščencem. Te plače so znatno višje, kot pa so plače zasebnih nameščencev v Srbiji, Vojvodini ali Sloveniji. Hrvatska industrija tarna in pravi, da taka obremenitev znatno podražuje njene režije in slabi njeno konkurenčno sposobnost. Zato se hrvatsko časopisje huduje nad Srbi in Slovenci, zakaj niso tudi tu uvedli nameščenskih plač, kot jih je določil hrvatski ban. — To hudovanje seveda ne najde povoljnega odmeva v Srbiji, kjer pravijo, da hrvatskemu banu ni nihče rekel, da bi določal mezde, kakršne je določil, zlasti pa ni bil upravičen domnevati, da bo njegova uredba razširjena na vso državo. — To je samo par primerov, ki nam nazorno kažejo zmedo, ki nastaja v državi spričo cepljenja gospodarstva na avtonomne edinice, pa tudi škodo, ki nastaja za delavstvo in nameščence spričo cepljenja socialne politike.

Samo 9 razredov socijalnega zavarovanja. Ministrstvo socijalne politike je pritrdilo predlogu SUZOR-ja, da se uvede namesto dosedanjih 12 zavarovalnih oz. plačilnih razredov samo 9 razredov. To se je zgodilo zaradi tega, ker so se plače vsled nove uredbe o minimalnih mezdah tako zvišale, da nekateri nižji razredi ne bodo imeli več nobenih zavarovancev, kem posamezniku, kaj mu ima očitati.

Cena rižu bo v kratkem določena. V Beogradu se vrše tozadevne konference v palači Prizada.

Ob priliki 23. letnice boljševiške revolucije je bil na sovjetskem poslaništvu v Beogradu slavnosten sprejem in potem velika pojedina, na katero je bilo povabljenih izredno mnogo diplomatov, članov naše vlade, pa tudi politikov in drugih javnih delavcev. V imenu naše vlade je čestital poslaniku Plotnikovu zunanji minister dr. Cincar Marković.

Kdo so bili člani framasonske lože? — Zadnji čas se silno mnogo govori in piše o framasonih. »Novi Balkan« v Beogradu, ki ga izdaja znani Krsta Cicvarić, človek izrednih zaslug za vsakokratne njegove najemodajalce, je objavil imenik članov framasonske lože »Biskup Maksimilijan Vrbovac« v Zagrebu. V tej loži so vpisani tudi naslednji Slovenci (številka v oklepaju pomeni leto pristopa): dr. Bohinjec Joža (1929), dr. Boštjančič Leopold (1934), dr. Boris Furlan, vseučiliški profesor v Ljubljani (1933), dr. Janko Lokar, gimnazijski ravnatelj v pok. v Ljubljani (1930), Lovšin Evgen, ravnatelj »Rude in kovine« (1931), dr. Fran Novak, bivši minister (1919), Obersnel Maks, glavni tajnik KID (1933), dr. Vladimir Ravnihar, ljubljanski podžupan (1919), Tosti Avgust, bančni ravnatelj in pred kratkim imenovani komisar pri Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani (1930), dr. Milan Vidmar, univerzitetni profesor, šahist (1931), dr. Jean Zarnik, vseučiliški profesor v Zagrebu (1927), dr. Zarnik Boris, vseučiliški profesor v Zagrebu (1919), razen tega so še člani dr. Radenko Stanković (1910), Juraj Demetrovič (1918), dr. Hinko Krizman, prvak SDS iz Varaždina (1910). Posebno visoko stopnjo pa imajo v tej loži in v loži »Libertas«, bivši finančni minister Stanko Švrljuga, bivši minister Oton Frangeš in tajnik hrvatske zveze industrijcev Marko Bauer. Kolikor poznamo tu naštete Slovence, moramo reči, da med njimi niso slabi ljudje, v kolikor pa more kdo reči kaj drugega, ima sedaj priliko, da pove javno o vsa-

Po bombardiranju Bitolja je zavladalo v Skoplju silno razburjenje. Vse mesto je bilo na nogah. Ljudje so se v gručah zbirali po ulicah in govorili o strahovitem dogodku. Vse pa je na mah prevevala sloga in odločnost. Iz posameznih skupin so odmevale četniške pesmi, kot »Spremite se, spremite«. Nad mestom so se nato pojavila naša lovska letala, ki so popoldan križarila v zraku. Zvečer pa je bilo Skoplje zatemnjeno. Med tem se je stvar pojasnila in naslednji dan so bile preventivne mere zopet ukinjene. Pravijo pa, da so se Skopeljčani pokazali zelo disciplinirane.

Trgovina med Anglijo in Turčijo. Po novem angleško-turškem dogovoru bo kupila Anglija v Turčiji za 600 tisoč funtov šterlingov suhega grozdja in fig. Anglija bo pa Turčiji dobavila za isti znesek konoplje in jute.

Žrtve mraza v Šanghaju. »Giornale d'Italia« poroča iz Šanghaja, da tam vlada strahovit mraz. Te dni so našli na neki šanghajski ulici 72 mrtvih, ki so zmrznili.

Kuga v Mandžukuo. Moskovska »Pravda« objavlja poročilo japonske agencije »Domei« o izbruhu kuge v severnem delu japonskega Mandžukua. Po uradnih podatkih je za kugo zbolelo do sedaj 805 oseb.

Newyorška svetovna razstava zaprta. Pred dvemi leti odprta svetovna razstava v New Yorku, ki je bila do zdaj največja izmed vseh, se je pravkar zaprla. Razstavo je obiskalo vsega skupaj 55 milijonov ljudi in je bil torej dosežen svojevrsten rekord.

„Delavska Politika" ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino takoj!

A. M. de Jong:

Čudovit cerkovnik

„OTROSKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA"

Roki in nogi tesno oviti okrog dolge vrvi zvona, je visel Mereyntje v sobici stolpa in pustil, da ga je pozibavalo gori in doli. Visoko nad njim, v zvoniščU, je brnel težki zvon, močno gugajoč se na svoji težki, leseni osi sem ter tja in v zagonu svojega plesa privzdigujoč malega dečka kot pero. Toda kmalu sta pričela ponehavati zagon in zvok. Vedno počasneje se je dvigala in spuščala vrv. Vedno bolj zaspano in boječe je udarjal kembelj na pojočo bronasto steno. Toda Mereyntje, ki je bil navajen, da vsako stvar okusi do dna, je še naprej visel na vrvi in užival, dokler ni vrv nepremično obvisela.

Poleg njega je stal župnik, in si smehljaje se, z rdečo žepno ruto otiral pot z razgretega obraza. — Dolgi beli lasje so se mu kodrali okrog lic in njegove suhe roke so se mu tresle. Mereyntje se je spustil ob vrvi navzdol, toda ko so njegove roke proti koncu vrvi zadele ob mogočen vozel, so bile njegove tipajoče noge še vedno v zraku, skoro meter od tal. Boječe je cepetal z nogama in gledal proti tlom, vendar si ni upal spustiti se. Polglasno je rekel:

»Gospod župnik...?«

Župnik ga je nagajivo pogledal, potem pa je brezskrbno dejal:

»Le spusti se! Saj si ne boš takoj zlomil vratu, tilnika in ledvic.«

Toda Mereyntje je cepetal močneje in odgovoril tožeče:

»Ne upam si, gospod župnik!«

Ti si mi pa res pravi zajec, ti, se je smehljal prečastiti in je dobrodušno prijel cepetajočega dečka pod pazduho ter ga postavil na tla. Zasopljen se je zopet vzravnal in Mereyntje ga je vznemirjen pogledal.

»Ali si zelo utrujen, gospod župnik?«

»Preveč težek si, dečko, za tako staro bergljo,« je sopel starček in se tresel, med tem ko si je s svojim rdečim žepnim robcem znova obrisal svoje rosno čelo. »Na vsak način morava gledati, da bova dobila novega cerkovnika, sicer me bo to zvonenje nekega dne spravilo še v grob.« Mereyntje je resno prikimal, potem pa sta sedla na klop ob oknu, da si malo oddahneta, predno se napotita po temnih stopnicah navzdol. Stari župnik je naslonil svojo trudno glavo na okenski okvir in zaprl oči. Deček je zrl skozi okno.

Ura je bila pet. Sonce se je že nagibalo, vedno bolj žareče in svetloba se je razlivala težko in rožnato čez mastna polja, na katerih so težki konji, vpreženi pred pluge in brane, naporno garali na črni zemlji; tu in tam se je videlo svetlo zelenje ozimine, kot obet in napoved milejših letnih časov. — Blizu pod njima v globini je ležala vas s svojimi rdečimi in modrimi, z opeko in škriljem kritimi strehami. Mereyntje je natanko vedel, kdo stanuje pod temi avbami. Pa tudi katerim vasem so pripadali zvoniki, čijih svetli petelini so v daljavi moleli iznad vijoličastih vej brstje poganjajočih dreves. Tam zadaj, oni debeli in zelo visoki, je bil zvonik Patrove cerkve v mestu. Počasi so plavale njegove pobožne oči po njemu znani okolici in so otožne obstale, kot vedno, na neki dolgi, stari strehi, s temnomodro opeko, ki sta jo prerasla črna plesen in mah... Koliko krasnih ur je preživel tam, v pomenku s svojim dobrim prijateljem Vrčem, z najbolj razvpitim divjim lovcem, ki je bil z nim tako dober in mil... ki pa je vendarle postal tako strašen morilec in je moral sedaj sedeti v ječi. Deset let... deset let... to je bilo dalj, kot pa je bilo Mereyntjeju let. Kaj takega si ni bilo mogoče niti predstavljati. S trudom je odvrnil svoj pogled od hišice. Komaj da si je še upal misliti na Vrča, kaj šele, da bi si bil drznil o njem govoriti; in vendar je delal to vedno znova. Včasih se je stresel in drgetal pri misli nanj — kajti morilec je vendar nekaj tako strašnega — toda ne da bi ga smatral za zlobnega ali, da bi mu delal težke očitke. Kajti Mereyntje je s svojo logiko ugotovil, da do tega ni upravičen: s tem, da je izdal svojega najboljšega prijatelja, se je čutil v svojih očeh poniževanega, četudi ga ni izdal namenoma in dasi ga je Vrč razočaral, toda le-ta je bil tisočkrat bolj upravičen, da se je čutil razočaranega in da se je srdil nanj. Vrč, ki je komaj znal držati pero, je pisal župniku pismo, da ni nanj prav nič hud. Tako zaskrbljen je bil ta dobri človek še vedno, da bi si njegov mali prijatelj ne delal težke vesti zaradi tega, kar se je zgodilo na oni nesrečni pustni torek. S tem je Mereyntjeja potolažil, toda obenem mu je napravil težko srce. Več tednov je begal naokoli, kot v morečih sanjah, napol bolan, napol omamljen. Vedno znova je moral jokati in to je trajalo po cele ure; samo gospod župnik ga je znal potolažiti z nežnimi dobrimi besedami, ki jih je govoril s svojim toplim, starim glasom, da so zvenele še bolj dobrotno in ljubeznivo. Velika noč je zopet minila, Mereyntje je zopet nekoliko oživel, počasi je pozabil na strašne vtise in postal je zopet misleč, živahen deček, kakršen je bil pred dvojnim umorom, katera je izvršil njegov prijatelj. Nov velik dogodek, ki je pravkar spravil vso vas iz sebe, je bil gotovo v veliki meri vzrok, da je Mereyntjejevo duševno ozdravljenje vedno bolj napredovalo. Zadeva pa tudi ni bila malenkostna...

Iz naših krajev

CELJE

Po končanem mezdnem boju krojaških pomočnikov. Skoro tri tedne so se morali boriti krojaški pomočniki, da so dosegli vsaj delno zboljšanje svojih mezd. Krojaški mojstri so v tem času pokazali, da niti malo ne vodijo računa o težavah in potrebah krojaških pomočnikov. Trmoglavo in brez vsakega socialnega čuta so stali na stališču, da pomočnikom ni potrebna višja mezda z ozirom na velik porast vseh življenjskih potrebščin. Krojaški pomočniki so ravno v tem gibanju prišli do spoznanja in prepričanja, da bi bili brez močne in svobodne strokovne organizacije, prepuščeni na milost in nemilost mojstrom, ki vidijo samo sebe in svoje koristi. Kaj bo sledilo sedaj po doseženem zboljšanju mezd za 17 odst.? Mojstri bodo to naprtili strankam v taki meri, da bodo imeli celo koristi od tega povišanja, ki so ga priznali pomočnikom. Ugotavljamo že danes, da ta skromen povišek mezd ne sme biti vzrok povišanju cen strankam. Stranke naj se vsakemu povišanju upro in naj ne dovolijo, da bi si delali mojstri na račun lačnih želodcev krojaških pomočnikov dobiček. Ne bo dolgo trajalo, ko bo potrebno ponovno pristopiti k reševanju še vseh nerešenih in za pomočnike važnih vprašanj. — As.

To ni v redu. Tekstilna tovarna »Elka« v Celju je pred kratkim izplačala tkalki za 6 dnevno delo **din 106.** Kolikor vemo, velja tudi za tekstilne tovarne minimalna mezda. Na intervencijo moža tkalke so v tovarni ponudili še 40 din, ki jih pa ni hotel sprejeti, ampak je zahteval toliko, kolikor ženi po zakonu pripada Mesto, da bi popravili krivico, so grozili možu, da bo škodilo to njemu, ženi in otrokom. Čudno, kaj se vse dogaja. Če zahtevaš svoj prislužen denar, ti ga ne dajo, ampak ti groze s preganjanjem. Na izplačilni dan marsikatera tkalka odhaja iz tovarne jokajoč s 60 din zaslužka. Namenili smo se, da bomo stvari točno dognali do vseh potankosti in neusmiljeno bičali take razmere, dokler se take in enake krivice na odpravijo. Tovarnarju priporočamo, naj takoj pošlje preostanek zaslužka tkalki, ker bo imel drugače opravka s sodiščem.

Občni zbor »Splošne delavske strokovne zveze«, podružnica Celje se bo vršil v petek, dne 15. novembra s pričetkom ob 17. uri (5. uri pop.) v »Delavski zbornici«. Sodrugi, člani, udeležite se občnega zbora v polnem številu. — Odbor.

Seja Krajevnega medstrokovnega odbora bo danes, v torek 12. novembra. Pričetek točno ob 19. uri. Vsi odborniki pridite točno!

Seja »Vzajemnosti« bo jutri v sredo, dne 13. novembra s pričetkom točno ob 19. uri, na kar opozarjamo vse odbornike.

TRBOVLJE

K 23. seji občinskega odbora

Julija je imela občina 8,3 milijone dinarjev dohodkov in 6,7 milijonov dinarjev izdatkov, v avgustu 8,65 milijonov dinarjev dohodkov in 7,9 milijonov dinarjev izdatkov, v septembru 3,84 milijone dinarjev dohodkov in 2,91 milijonov dinarjev izdatkov. — Občinski odbor je nadalje odobril celo vrsto izplačil, ki jih je v potrdilo predložil blagajnik občine. — Za občinski kmetijski odbor se nabavi 100 kg apnene brozge, 25 kg nosperita in 25 kg arzena. — Za letovanje otrok, ki so jih poslali na letovanje zaupniki v cementarni prispeva občina din 2500. — Za gasilske čete je bila odobrena podpora: Trbovlje trg din 9000, rudnik din 2000, Klek din 2000 in Sv. Katarina din 1000. — Nadalje so bile razdeljene podpore »Sokolu« din 3000, »Trboveljskemu slavčku« din 5000, »Rdečemu križu« din 500, »Vzajemnosti« din 2500, »Domovini« din 200 itd. Nadalje so dobile: sadjarska podružnica din 500, čebelarska din 500 in kmetijska din 1000. — Park pred »Občinskim domom« oskrbuje vrtnar Kuhar proti plačilu din 2500 letno. — Za popravilo ceste mimo loške cerkve se prizna Pustu Ivanu din 5000. — Za popravilo ostalih cest ni kredita, ker je povodenj povzročila za din 200.000 škode, ki jih je bilo treba plačati iz kredita za popravilo cest. — Ako kmetje izvrše popravila cest v sporazumu z občino, jim bo občina plačala odškodnino iz bodočega proračuna. — Za vodovod na Gaberskem bo občina prispevala din 15.000 za nabavo cevi. — Popravil se bo električni vod na Vodah za ceno din 7000. — Železnici se dovoli, da napelje vodovod v hišo v Retju. — Za električni vod k Sv. Marku in Sv. Katarini prispeva občina din 10.000. — Za okrajno drevesnico v Laškem se odobri din 300. — Kolonija otrok v Jurkloštru je stala občino din 35.354.11 in nadzorstvo te kolonije po učiteljstvu din 2500. — Kolonija na Planini pri Sevnici je stala občino din 18.941 in za nadzorstvo učiteljev din 2325. V prvi koloniji so bili otroci 4 tedne, v drugi tri tedne. »Slovenec« je v tej stvari objavil demagoško poročilo iz Trbovelj in je moral potem prinesti tudi uradni popravek. — Občinski odbor je odobril din 300.000 TPD za izvedbo regulacije potoka Trboveljščine in preložitev ceste. Za izplačilo odškodnine za nastalo škodo vsled poplave pa občina nima denarja. Glede regulacije je pa pristojen poseben režijski odbor, ki ga je postavil g. ban. — Ta odbor je mnenja, da naj se Trboveljščico regulira najprvo v trgu in potem šele ostale odseke. Iz tega je razvidno, da občina ni nič kriva, ako regulacija ni izvršena, kakor so hoteli nekateri listi stvar prikazati. — Občinski odsek za obvezno telesno vzgojo je sestavljen tako-le: Klenovšek Jakob, Plavšak Robert in Šuster Ivan, šef odseka pa je učitelj Kramer Franc. Na področju občine je 1173 obveznikov, ki bodo porazdeljeni na 17 tečajev. Pouk bo začel 1. aprila 1941. — Združenje trgovcev v Laškem je predlagalo občinski upravi, da naj bi se pouk vajencev v tečajih vršil ob nedeljah, ali pa ob večernih urah. — Občinski odbor je odločil, da ostane do konca marca 1941 pri starem.

Cementarna. Ker se širijo med rudarji pretirane govorice o povišanju mezd pri zadnjih mezdnih razpravah v cementarni, kakor tudi o nekem nabavnem prispevku, o večjih temeljnih mezdah, kakor so pri rudarjih in še drugih raznih izmišljotinah, sporočamo tem potom vsem rudarjem obratni zaupniki iz cementarne sledeče: Resnica je, da je bilo nekaj več uspeha, kakor za rudarje, a ta uspeh leži v tem, ker delavstvo v naši tovarni razume to, da se mora držati svoje organizacije in zaupati svojim prvakom, ne pa poslušati vsakega, ki blati organizacijo in njih zaupnike. Delavstvo v cementarni se zaveda, da njihovi zaupniki ne pomenijo nič, ako ne bodo stali oni strnjeno za odborom organizacije. Organizirajte se vsaj procentuelno tako, kakor so organizirani delavci v cementarni, pa boste tvorili mogočno organizacijo. Poznati pa morate tudi, kaj je red in disciplina v organizaciji. V tem je ves uspeh. — Obratni zaupniki v cementarni.

LJUBLJANA

S. Ivan Mlinar se je težje ponesrečil. — Dolgoletni član našega uredništva s. Ivan Mlinar je te dni tako nesrečno padel, da je utrpel težjo nezgodo in je moral v bolnišnico. S. Mlinarju, ki je znan dolgoletni delavec na vseh področjih socialističnega gibanja in je šele pred par meseci stopil v zasluženi pokoj kot uradnik OUZD, želimo skorajšnjega okrevanja in z nami gotovo tudi vsi, ki ga poznajo!

V Beogradu ni takih cen, kot so uradno določene za gostilne v Ljubljani, ugotavlja »Slovenec« v posebnem dopisu iz Beograda. . .

MARIBOR

Za cesto Maribor—Slovenska Bistrica je sedaj na razpolago gradbenemu odboru, ki vodi ta dela v svoji režiji, 12 milijono v dinarjev. S tem denarjem se bo uredila cesta do Frama. Del ceste nameravajo betonirati, skozi vasi pa tlakati z granitnimi kockami. Nekateri pa so mnenja, da se betoniranje ceste ne bo obneslo, ker ni pravi teren, kakršen je n. pr. na Gorenjskem, kjer je skoro vsaka cesta položena več ali manj na skalnata tla. Na mehkih tleh, četudi je umetna podlaga še tako dobro napravljena, pa cementno cestišče kaj rado razpoka in potem začne razpadati. Mogoče bi vendarle kazalo, da bi se vsa cesta tlakovala.

Uredite Frankopanovo cesto! Prijatelj našega lista nam piše, da je bil priča nezgodi na Frankopanovi cesti, pri podvozu, kjer morajo ljudje, ki gredo v mesto ali iz mesta, prekoračiti cesto. Cesta je samo do polovice njene širine uporabna za promet. Po tej polovici morajo vsa vozila. Zjutraj, ko je promet na tej cesti precej velik, je šlo preko ceste več ljudi in to v trenutku, ko je privozil po cesti do razkopanega mesta nek kolesar, takoj za njim pa mestni avtobus. Kolesar je kolo nekoliko pognal, ker je čutil avtobus za seboj in se ni mogel ustaviti, ko je tisti hip zagledal pred seboj staro ženico, ki je šla preko ceste. Zaletel se je v njo in jo podrl. Nek pasant je brž dvignil obe roki proti vozečemu avtobusu, katerega šofer je imel še toliko duhaprisotnosti, da je v hipu ustavil vozilo, sicer bi bila prišla pod kolesa avtomobila kolesar in ženica. Ta nesreča naj bo opomin, da je treba čimprej urediti Frankopanovo cesto, zlasti pa na tistih krajih, kjer morajo ljudje preko ceste.

Kolesarjenje mimo Treh ribnikov. Nek pešec se je hudoval nedavno tega v Vašem listu, češ, zakaj kolesarji ne vpoštevajo napisa na tabli radi kolesarjenja. Dovolite, g. urednik, da slišite tudi drugo plat zvona. Napisna tabla ima namreč svojo legendo. Prvič je prava občinska pot baš ona ozka stezica, zato tudi samo na tej poti električna razsvetljava. (Cesto je namreč zgradila vinarska šola pred mnogimi leti, zato tudi tak ovinek). Napisna tabla pa bi morala po sklepu občinske seje stati pred Kličkovo gostilno. Tam so jo tudi prvotno postavili, kar je tudi bilo edino pravilno, da se kolesarja ali voznika že pri odcepu opozori na prepoved. Po nekaj tednih pa je tabla (baje po osebni intervenciji nekega interesenta) bila prestavljena tik pred paviljonom, torej na manj vidnem mestu in daleč od odcepa! Prepoved naj se res upošteva, toda velja naj za vse! Ali si je pešec ogledal tudi kotanjo, ki jo je napravil že pred tedni tovorni avtomobil baš na prepovedani poti in ki še do danes ni popravljena? In zakaj ne velja tudi prepoved za težke in dolge kolone vozov, ki vozijo vso zimo led z ribnika, tako, da pešec niti ne more mimo? Da, vse to se ne vidi! Vidi pa vsak teh par kolesarjev, ki se vračajo iz službe domov in pri tem seve izbirajo razsvetljeno in bolj negovano pot! Prosimo torej občinsko upravo Košaki, naj tablo namesti na pravilnem mestu in potem šele izvede »racijo« za vsa vozila, kot je tudi na tabli napisano! V varnost pešcev pa je kljub temu še želeti ograje okoli ribnika, da ne bo zopet smrtne nesreče! — Kolesar.

Zadrugo »Gospodarsko samopomoč« so si ustanovili mariborski obrtniki. Za predsednika nove zadruge je bil izvoljen ključavničarski mojster F. Kumerc, za podpredsednika A. Beranič, za blagajnika Justin Gustinčič in Peter Semko. Zadruga ima namen dobavljati svojim članom življenjske potrebščine, vnovčevati obrtniške izdelke itd.

Sladkor za slajanje mošta je prejela te dni občina Košaki. Čudno, da je tovarna sladkor tako pozno dobavila. Vinogradniki so bili vsled tega v hudi zadregi in se je le nekaterim posrečilo, da so si zamogli pravočasno izposoditi potrebni sladkor.

Izdelavo spomenika kralja Aleksandra Zedinitelja je odbor oddal kiparju Borisu Klinu v Ljubljani. Odkritje spomenika je predvideno za Vidovdan l. 1941.

Pri zgradbi nove gimnazije se je te dni precej hudo ponesrečil zidar Gabrijel Ipavec. — Mizarju delavnice drž. žel. Francu Mikušu pa je stroj odrezal dva prsta na roki.

Na dva meseca zapora in din 240 denarne kazni pogojno na dve leti je bil te dni obsojen mlad posestnik Kogler Franc, ker je ponaredil potrdilo za dobavljena jajca tukajšnji bolnišnici. S ponarejeno dobavnico je kasiral za dvakrat po 1000 komadov jajc več, kot jih je dobavil.

Nek izsiljevalec je pošiljal odvetnikom grozilna pisma in je končno zahteval tudi od dr. Komavlja, da mora prinesti minulo soboto k električni uri na Aleksandrovi cesti din 10.000, ker mu sicer grozi smrt. Prizadeti odvetnik je zadevo javil policiji, ki je res ujela nekega mladeniča s Pobrežja. Pri aretaciji je dejanje priznal, dejal pa je, da ni resno mislil z grožnjami.

11. tečaj za prostovoljne bolničarke namerava prirediti društvo »Rdečega križa v Mariboru. Tečaj bo trajal od 8 do 12 tednov, po 2 do 3 krat tedensko, vsakokrat po 2 uri. Sprejemajo se moški, ki niso vojni obvezniki, prvenstveno pa ženske v starosti od 18 do 50 let. Pismeno ali ustmeno prijavo je oddati v društveni pisarni na okrajnem načelstvu v Mariboru, levi breg, soba štev. 43 med 10. in 12. uro.

Prihodnja ponovitev M. Gorkega »Na dnu« bo — ker je za soboto določena predstava zaradi obolenja v ansamblu morala izostati — ta torek (na vrsto pride red A).

Premiera operete »Na cesaričin ukaz« — prve letošnje glasbene predstave — je določena (namesto na torek kot prvotno nameravano), na četrtek, 14. novembra. Kljub naslovu je to prava ljudska opereta, s srčkanimi prizori, zlasti, kjer nastopajo otroci.

PTUJ

Spet višje cene kruhu. Akoravno smo se v Ptuju nadejali, da bo ostalo pri določeni ceni za enotni kruh din 5, so na ponoven pritisk peki dosegli, da smejo zvišati cene kruhu na din 5.25, tako da bodo izenačene s cenami kruhu v Ljubljani, Mariboru in Celju ter sme biti zdaj teža kruhu 96 dkg za din 5, 48 dkg din 2.50, 24 dkg din 1.25 in 9 dkg din 0.50; žemlje po 1 din pa morajo imeti 8 dkg. Cene mesu so zaenkrat še stare, vendar je težnja po zvišanju. Na trgu so cene nekako ustaljene, ker se ne dovoljuje pretiravanja cen, le mleko je dražje in se zdaj prodaja po din 2.50. Za trgovce velja odločba o višini kosmatega zaslužka. Nekateri trgovci z usnjem so menda že dobili od sodišča »nagrado« za »pošteno« visoke cene. Delavstvo zre z bojaznijo v bodobnost. — ac.

Smrtna kosa. Umrl je upokojeni učitelj g. Vinko Šerona, velik ljubitelj pesmi, ki je svoječasno vodil tudi delavski pevski zbor. Ohranili ga bomo v častnem spominu. Preostalim naše sožalje!

LAŠKO

Miklavž, ki deli službe. Gospod na Slomškovem trgu ima veliko moč, da lahko deli v neki domači tovarni službe. Vsak, ki je stoodstotno čistokrven, lahko z njegovim priporočilom pride v to tovarno. Odkod ima tako legitimacijo, ne vemo. Vemo pa, da je v tej tovarni gospod, čigar duh je povsem enak duhu gospoda s Slomškovega trga. Na ta način aparat prav izvrstno deluje. Med obema vlada prav prisrčno razmerje. Ker odločilni gospod zbira v tovarni samo čistokrvne, se mu ni treba bati hudega duha. Gospod s Slomškovega trga večkrat razlaga, da je krivično, če ima dandanes kdo več kosov kruha. Gospodje: kar je črno, ne more biti belo, pa čeprav imate kar 3 barve...

Občinska uprava lahko napravi red! Na občinski seji dne 13. oktobra t. l. so odborniki ugotovili, da stavbno podjetje Karel Kavka iz Ljubljane ne plačuje delavcev po uredbi o minimalnih mezdah, ki so zaposleni pri gradnji zdravstvenega poštnega doma pod Šmihelom. Zlasti so to ugotavljali pri delavcih izpod 18 let. Občina je oblast, ki lahko napravi v tem pogledu red. Hvaležni bi bili upravi, če bi ugotovila višino delavskih plač pri gradnji ceste na Sv. Lenart nad Laškim, o postopanju z delavci in na kak način se izvaja uredba o minimalnih mezdah pri vseh pomočnikih v Laškem. Pri reševanju teh vprašanj bo imela uprava dovolj dela, napravila pa bo velik socialni čin.

TRŽIČ

Kako je s tlakovanjem glavne ulice? — Glede tlakovanja te ulice, ki je stalno v obupnem stanju, so gospodje že mnogo razpravljali. Zato so sedaj dovršili popravilo vodovoda. Cestni odbor ima v načrtu, da odpravi še poprej ovinke v gornjem delu mesta. Ulico bo tlakovala banovina sama, ovinek bo odpravil cestni odbor, zato bo pa občina odkupila dvoje hiš lastnikov T. in J. Načrt tlakovanja določa, da bo ulica tlakovana od uradniške predilniške hiše pa do Omanove hiše onkraj mesta. Tako bi ostal netlakovan odsek od postaje do predilniške hiše, kar je polovičarsko delo. V spodnjem delu je vas Preska, Bistrica, postaja, Bornova žaga, tovarna »Peko« itd. Ali naj vsi ti, zlasti pa delavci, njih otroci in potniki s postaje iz blata zagazijo na tlakovano cesto? Tak način javnih gradenj odločno odklanjamo. Spodnja podjetja sama bi morala zastaviti ves svoj vpliv, da se tudi njih odsek tlakuje.

POSLEDNJE VESTI

Poslednje vesti o potresni katastrofi v Romuniji

Vsa romunska mesta so napol porušena. Pretrgane so železniške zveze, razen na treh progah. V mestih so odtrgane žice električnih vodov visoke napetosti zažgale hiše in ruševine. Preostale palače v Bukarešti so tako razpokane, da se lahko vsak hip porušijo. Iz kleti hotela »Carleston« vodi telefon, po katerem kliče 40 ljudi na pomoč, ker se bodo sicer zadušili. Gledališča in kinematografi, v kolikor niso porušeni, so zaprti. Reševalna akcija se nadaljuje, ovira jo pa silen dež in vrhu tega je zelo hladno. Število mrtvih je najmanj tisoč. Najhujše so poškodovane železnice v Karpatih.

Že drugi potresni sunek v Romuniji. Dne 11. t. m. je bilo čutiti v Romuniji nov potresni sunek. Mrtvih je v Romuniji najmanj 1000 oseb.

Nemško vojno poročilo dne 11. t. m.: Nemška letala so dne 10. t. m. nadaljevala z maščevalnimi poleti na London. London je bil preteklo noč najhujše bombardiran. Mnogo bomb je bilo vrženih na obrežne luke in industrijska središča. Napadeno je bilo neko vojaško taborišče, katero so letala dobesedno obkrožila in potem metala bombe v mase vojakov, ki so begale po taborišču in se niso niti branile.

Angleško vojno poročilo: V noči na 11. november so angleška letala metala bombe na Mannheim, Gelsenkirchen in Danzig, potem na podmorniška oporišča na francoski obali in na doke v Calaisu. Na nekem letališču je bilo uničenih več letal. — Dne 11. novembra dopoldne so Nemci napadli s 100 letali, toda samo 4 so priletela nad London. Tudi drugi napad z maso letal je ponesrečil. — V Kanadi so odprli novo letalsko vežbališče za Norvežane.

O sestanku med Lavalom in Göringom poročajo, da ne gre za mirovna pogajanja, ker je Nemčiji nemogoče skleniti mir s Francijo, predno ni zaključena voina z Anglijo

Španija je ukinila mednarodno policijo v Tangerju in nastavila svojo.

•

Nova uredba o mešanju krušne moke s koruzo. Ta moka ne bo dražja, kot je sedaj.

Uredba o trgovini z lesom bo v kratkem izšla.

70 metrov visoko stavbo gradi znano velepodjetje Mitić v Beogradu. To bo najvišja stavba na Balkanu.

Iz Češke

Omejitev trgovine z zlatom. Vlada je odredila, da se sme v trgovinah z zlatnino prodati le tedaj zlate izdelke, če prinese kupec istočasno toliko zlata, kolikor ga je v prodanem zlatem predmetu. Isto velja tudi za gotove težje predmete iz srebra. Sploh je pa prepovedano izdelovati gotove zlate predmete in morajo zlatarji javiti Narodni banki vse zaloge zlata in izdelke iz zlata po stanju z dne 21. oktobra. Ravno tako zaloge platine, platinastih kovin in izdelkov iz platine.

Češki tedni umetniških razstav. Kakor lansko leto, prirejajo po vsej Češki zopet široko organizirane razstave umetniških slik, ki bi naj širile zanimanje za umetnost in obenem pomagale ustvarjajočim umetnikom in njihovim rodbinam. Doslej so se že prijavila Kulturnemu svetu v Pragi za takšne razstave sledeča mesta: Plzen, Příbran, Beroun, Češke Budjejovice, Nemški brod, Kolyn, Pardubice, Hradec Kralove, Unhošt, Češka Třebova, Velike Maziriči, Brno, Olomouc in Ehelske Hradište. V sami Pragi bo šest takih razstav. Odprte bodo od 1. novembra t. l. do 5. januarja 1941.

»Prodana nevesta« v radiu. Češki listi poročajo o velikanskem uspehu, ki ga je imela 1500. predstava »Prodane neveste« v praškem narodnem gledališču. V razprodanem gledališču je vladalo ves čas predstave toliko navdušenje, da ploskanja kar ni hotelo biti konca. Predstavo so zajeli na gramofonske plošče in jo je praška radio postaja sedaj že p at oddajala, toda le prvo dejanje, ker praški radio preneha z oddajami že ob četrt na 8. uro zvečer. Listi pri tem še opozarjajo, da je igralec Hruška, ki predstavlja v operi Principala, vodjo komedijantov, pri tem že šeststotič dvigal uteži. Torej že 600 krat igral svojo vlogo.

23 potnikov nemškega letala ubitih

Led je povzročil uničenje potniškega letala Berlin—Beograd.

Dne 9. t. m. je v bližini Dresdena strmoglavilo na zemljo velikansko nemško letalo, ki je vzdrževalo stalen promet na progi Berlin—Beograd. Letalo je zašlo med dve zrračni plasti z zelo različnimi temperaturami, kar je povzročilo nabiranje ledu na vsem letalu in tudi na krmilnih napravah ter aparaturah. Radiotelegrafist je imel samo toliko časa, da je o tem obvestil bližnje letališče, takoj nato pa je že nastala katastrofa. Kot vedno v takih slučajih, je letalo zgubilo ravnotežje vsled neenakomerne obremenitve na krilih in nemožnosti pilota, da s pokvarjenimi krmilnimi napravami vlovi izgubljeno ravnotežje.

V letalu je bilo 23 potnikov in 6 mož posadke, ki so se vsi ubili.

Racionalizacija v Romuniji. Romunska vlada si je vzela za vzor nemško dirigirano gospodarstvo in je v Romuniji odredila višino zalog, ki jih sme imeti vsakdo doma; in sicer: poldrug kilograma sladkorja, 2 kg mila, 4 kg masti in 10 metrov platna.

Možnost uvedbe nakaznic

Omejitev prodaje blaga v trgovinah

Trgovci ne smejo prodajati konzumentom več blaga kot so ga ti kupovali do 1. septembra 1940.

Izšla je uredba o reguliranju prodaje blaga, da se prepreči kupičenje zalog blaga in življenjskih potrebščin po konzumentih.

Tovarnarji, veletrgovci in trgovci so upravičeni odkloniti dobavo blaga, ki spada pod uredbo o pobijanju draginje, v kolikor kdo zahteva prodajo preko svojega običajnega obsega ali potrebe.

Tovarnarji smejo dobaviti veletrgovcem samo tiste količine blaga, ki so ga le-ti naročali pred 1. septembrom 1940. Isto velja za veletrgovca, ki prodaja svoje blago trgovcu in za trgovca, pri katerem kupujejo blago njegovi odjemalci.

Vsak nov odjemalec pa ne sme dobiti več življenjskih potrebščin, kot je približna normalna potrošnja poedinca.

V slučaju pomanjkanja te ali one vrste blaga, smejo upravne oblasti, vsaka za svoje področje, predpisati tudi še posebne omejitve potrošnje.

Kdor proda več blaga, kot pa je s to uredbo določeno, se kaznuje in sicer: tovarnar in veletrgovec z zaporom do 6 mesecev in denarno globo do 100.000 din, trgovec pa z zaporom do 3 mesecev in denarno globo do din 25.000. — Konzument, ki se ga zaloti, da kupuje svoje potrebščine v več trgovinah, da bi si nabavil zalogo, se kaznuje z zaporom do 30 dni in denarno globo do din 10.000.

Prepovedano je vezati prodajo blaga na pogoj, da kupec vzame tudi še kakšno drugo vrsto blaga, za katero nima potrebe. Kdor se pregreši proti tej določbi uredbe bo kaznovan, v veleprodaji na zapor do 6 mesecev in denarno do din 100.000, v maloprodaji pa na zapor do 3 mesecev in denarno do din 25.000.

Vsa kazniva dejanja po tej uredbi sodijo deloma redna sodišča, deloma upravne oblasti. Denarne kazni se stekajo v korist sklada za prehrano siromakov. Denarna kazen pa se v slučaju neizterljivosti spremeni v zaporno kazen in odpade na vsakih din 100 en dan zapora, največ pa sme zapor znašati 30 dni.

Ta uredba pa predstavlja šele okvir in bodo izvršilne predpise izdali minister za trgovino, za socialno politiko in pravosodni minister.

Uredba omogoča tudi uvedbo nakaznic, ako se bo to zdelo vladi potrebno.

Izšla je uredba o prehrani prebivalstva

61 mest v državi mora ustanoviti prehranjevalne odbore in vsako podjetje, ki ima nad 50 delavcev, svojo preskrbovalno edinico.

Vlada je objavila že dolgo napovedano uredbo o prehrani prebivalstva, glasom katere mora 61 mest v državi, med njimi skoro vsa mesta in večji industrijski kraji v Sloveniji, ustanoviti prehranjevalne odbore.

Razen tega morajo ustanoviti tudi vsa podjetja, ki zaposlujejo nad 50 delavcev, preskrbovalne zajednice. Te preskrbovalne zajednice morajo oddajati delavcem življenjske potrebščine po nabavnih cenah in brez pribitkov. Delavci pa niso zavezani, da kupujejo svoje potrebščine pri teh preskrbovalnih zajednicah.

V Sloveniji bodo morali ustanoviti prehranjevalne odbore v Ljubljani, Kranju, Mariboru, Trbovljah, Celju, Škofji Loki in na Jesenicah.

General de Gaulle osvaja francosko posest,

ki jo upravlja vlada v Vichyju.

General de Gaulle, predsednik francoskega narodnega odbora v Londonu, se je pred par tedni izkrcal v francoski zapadni Afriki v Duali. V kratkem času je organiziral svoje sile in je sedaj na pohodu s svojimi četami proti zadnjim postojankam vichyske vlade v koloniji Gabon v zapadni Afriki. Edino pristanišče te kolonije, ki je še v rokah vichyski vladi zvestega guvernerja, Libreville, je pred padcem. Poveljnik francoske podmornice »Poncelet«, je pred pristaniščem Port Gentil potopil podmornico, da ne bi prišla v roke de Gaulleja.

Chaimberlain umrl

Na svojem posestvu v Angliji je dne 10. t. m. umrl bivši angleški ministrski predsednik Neville Chamberlain.

Predsednik vlade jo postal v maju 1937. in je junija letos zaradi bolezni prepustil predsedstvo vlade Churchillu, kateri ga je nasledil tudi na vodstvu konservativne stranke. Nekaj časa je še ostal minister v vladi Churchilla, potem se je umaknil dokončno in je sedaj sklenil svoje razočaranj polno življenje.

Angleži in z njimi njihov ministrski predsednik Chamberlain so bili trdno prepričani, da bo mogoče ohraniti mir v Evropi in se sporazumeti z Nemčijo v vseh vprašanjih, ki so bila sporna. To prepričanje je bilo v Angliji tako trdno zasidrano in vsaka pomisel na vojno tako odvratna, da je Anglija zanemarila svojo obrambo. Chamberlain se je v kritičnem letu 1938 podal trikrat z letalom v Nemčijo na razgovore s Hitlerjem, da prepreči vojno, ki je takrat grozila izbruhniti zaradi spora med Nemčijo in ČSR. Monakovska konferenca je bila plod njegovih prizadevanj. Takrat je bil Chamberlain deležen velikih ovacij, ne samo v Nemčiji, ampak tudi v Angliji, ob svojem povratku.

Ko pa je kratko potem, ko je bilo rešeno sudetsko vprašanje, prišlo do zasedbe Češke in Morave ter odcepitve Slovaške v sporazumu z Nemčijo, je Chamberlain izjavil, da so pokopane vse nade, ki jih je gojil, da se mu bo posrečilo rešiti mir za bodoče decenije.

Višek tragike v njegovem življenju gotovo pomeni zadnje dejanje, ko je v sporu med Nemčijo in Poljsko, po odločitvi angleškega parlamenta, moral tudi sam, v imenu angleške vlade napovedati vojno Nemčiji, čije konca pa ni dočakal.

RIMSKE TOPLICE

[illegible] Blizu poti, ki pelje čez most na postajo, je cestni odbor zgradil nad 4 m visok, dvojni vodni propust za potoček, ki priteka iznad kopališča v Savinjo. Nad njim vodi glavna cesta, na desni pa je nad 1 m visoka, s travo porasla vzpetina, ki zapira razgled v obe smeri. Ta povzroča oster ovinek, rob ceste tik nad propustom pa sploh ni zavarovan z nikako ograjo. V nevarnosti so vozila in pešci zlasti ponoči, ker kraj ni razsvetljen. Struga potoka ima na vsaki strani kamnito oblogo, in ker znaša visočina propusta 4 m, bi bil vsak padec smrtonosen. Torej, odstranite vzpetino, zravnajte cesto in postavite nad propustom ograjo, kar je v interesu tujskega prometa Rimskih toplic.

Kaj je z odškodninami? Laški cestni odbor je pred leti prevzel od nekaterih malih posestnikov nekaj zemljišč zaradi preložitve cestnega ovinka Šmarjeta—Ogeče—Rimske toplice, a še do danes ni nihče izmed njih prejel niti dinarja odškodnine. Prizadeti so večkrat posredovali osebno in pismeno pri cestnem odboru in banski upravi. Tako je šla pred 3 meseci tričlanska deputacija k banski upravi, kjer so prizadetim zagotovili takojšnje izplačilo, toda kljub temu še niso prišli do odškodnine [illegible]

Kupujte samo pri naših oglaševalcih!

ŠE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). **Volna, preja** za strojna ročna dela. **Kombineže,** modrčke, srajce svilene in flor nogavice itd. **Oblekce,** platno, odeje, predpasnike, rute. **Blago,** perilo za ženske, moške, otroke. **Šivilske potrebščine,** galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26
(Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Učenko ali **učenca** in **prodajalko** (mlajšo moč) sprejme **Kino kavarna.** Predstaviti se od 4. do 6. ure popoldne v pisarni, Maribor, Grajski trg 1/I.

Kotiček sodružic

Kakšen bodi zakonski mož?

Gotovo je, da si vsaka žena napravi v duhu sliko vzornega moža. Prva zahteva pri vseh je ta, da mora mož skrbeti za družino in se zanjo tudi zanimati. Ženi naj bo zvest mož in dober tovariš. Priden in vztrajen naj bo, zaščitnik svoje žene, živahen, velikopotezen, pameten in izobražen. Zjutraj mora vstati vedno dobre volje, biti razpoložen za vsako šalo in ne sme nikoli tiranizirati družine s svojimi muhami. Pijanec ne sme biti, dom mu naj bo ljubši kakor gostilna in kavarna. Pa lepega vedenja naj bo, da ne bo nikoli surov s svojo ženo. In značajen naj bo, da ne bo prodajal svojega prepričanja. Hvaliti ne sme vedno samo svoje matere ali drugih žen iz svojega poznanstva; naj se ne boji povedati včasih tudi o svoji ženi kaj lepega. Vsaka žena želi, da bi njen mož občudoval samo njo; da bi mu bila njena kuha najbolj všeč; da bi bil vsak večer z njo skupaj ali vsaj prepozno ne prihajal domov; da ne bi kadil; da bi ji dal veliko denarja za gospodinjstvo in bil trdno prepričan, da je njegova žena najbolj varčna gospodinja sveta; da bi si vedno čevlje osnažil in ne pomazal tal; da bi s sočutjem poslušal njene tožbe o sosedi, otrocih in služkinji; končno še, da bi ji nikdar ne ugovarjal. Vse to hoče žena, samo tega ne, da bi veljal za copatarja. In še pravijo žene, da je nepotrebno, če vedo možje, koliko zvezd je na nebu, koliko litrov vode vsebuje ocean, kaj hočejo Kitajci in Indijci; da je mnogo bolj važno, pravijo, če možje vedo, kdaj ima žena god in kaj ji naj kupijo za god. Še nekaj pravijo žene, da je samo ena stvar na svetu večja kot ženski spomin, to je moška pozabljivost.

Vsaka si napravi sliko vzornega moža v srcu, a resnica je navadno drugačna, morda celo po krivdi žene. Zato je bolje, če vzameš moža v celoti, kakor stoji pred teboj, ker bo potem mnogo manj razočaranj. Nič škode, če vemo, kaj je rekel nemški filozof Schleiermacher o tem: »Nikar ne goljufaj same sebe s podobo kakega junaka iz romana ali pesmi, iz svojih sanj in domišljije. Raje ljubi svojega moža, kakršen je. Kajti narava je stroga gospodarica, ki kaznuje sanjarije deklet pozneje na ženah tja do tretjega in četrtega kolena njih čustev.«

Skrb za obutev

Obutev je postala sedaj po podražitvi naravnost dragocena stvar in zato ni vseeno, kako ravnaš z njo. S skrbno in pravilno nego si lahko ohraniš čevlje čim dalje časa lepe in trpežne. Nekateri ljudje nosijo svojo obleko in čevlje »večno«, drugi pa kar čez noč vse potrgajo in ogulijo. Seveda odloča pri tem tudi poklic; dninarica ne more tako paziti na obleko in čevlje kakor uradnica. Vendar zavisi največ od tega, kako snažimo obleko ali čevlje. Čevlje, ki jih neguješ s potrebno skrbnostjo, nosiš še enkrat tako dolgo kakor tiste, za katere se ne zmeniš.

Ko so čevlji še novi, preden jih prvič obuješ, jih namaži z mazilom prav na tanko, ker se potem vrhnje usnje ne bo kvarilo in obdrgnilo. Podplate namaži z lanenim oljem ali firnežem, ker so potem gibčnejši in trpežnejši. Za poznejšo nego obutve je prva zahteva, da se morajo čevlji takoj sezuti, čim pride človek domov. To je važno že zaradi snage, da ne trosimo prahu in blata s ceste po stanovanju. Še bolj potrebno pa je to, če so čevlji blatni in mokri. Kdor bi pa take čevlje takoj vrgel v kot, da se bi tam posušili, se ne sme čuditi, če zgubijo prav kmalu svojo obliko in so že čez nekaj tednov videti obnošeni in stari. Vsak čeveli, ki ga sezuješ, mora takoj, dokler je še gorak, na kopito. Če se ti noge pote ali pa so čevlji premočeni, se morajo najprej posušiti, nato pridejo šele na kopito, drugače se ne morejo od znotraj posušiti. Umazanija žre usnje, zato je treba umazane čevlje takoj osnažiti in jih ne smemo pustiti umazane čez noč. Če so zelo blatni, storimo najbolje, če jih umijemo z vodo. S tem jih temeljito osnažimo, obenem pa je ta način odstranjevanja blata bolj snažen kakor krtačenje. Ko so čevlji temeljito snažni in suhi, jih šele namažemo. Mazati moramo večkrat, a z dobrim mazilom, nato pa usvetimo z mehko cunjo, ki mora biti vedno čista; večkrat jo je treba izprati. Čevlje moramo prav na tenko mazati, ker mazilo usnje prežre, če ga je preveč na debelo na usnju.

Za snaženje uporabljajmo vedno le taka sredstva, ki so primerna tisti vrsti usnja in tisti barvi čevljev. Če je usnje občutljivo, je najbolje, če ga namažemo z brezbarvnim mazilom. Irhovinaste (semiš) čevlje obribamo z gumijasto krtačo, umazanijo pa odrgnemo s smirkovim ali steklenim papirjem. Platnene čevlje operemo, jih namažemo z belim mazilom in posušimo na zraku ali na soncu. Lakaste čevlje pa namažemo z oljem za lak. Stari lakasti čevlji pa se znova svetijo, če jih drgnemo s prerezano čebulo.

Preglej večkrat, če so čevlji znotraj v redu. Kadar opaziš vzbokline, naj čevljar napravi novo podlogo ali pa daj v čeveli podplat iz papirja, ki ga premenjaj vsak dan. Tak podplat greje nogo in varuje nogavice, da se prehitro ne trgajo.

Praženec iz surovega krompirja

Kilogram surovega krompirja olupi in drobno nastrgaj. Dodaj eno ali dve jajci, nekaj žlic moke in potrebno sol, če imaš, pa še žlico pecivnega praška. Testo mora biti redko, da teče od kuhalnice. V kozici razbeli mast in vlij v njo testo za prst visoko. Sedaj speci na ognjišču ali v pečici najprej po eni, nato še po drugi strani. Pečeno razreži in daj takoj na mizo s solato ali kakšno omako. — Ta praženec, ki je češka narodna jed, je zelo pripravna in cenena večerja.

Delavski pravni svetovalec

Nezgoda v tovarni (Boštanj ob Savi)

Vprašanje: V tovarni sem se pri stroju tako ponesrečil, da sem zgubil na desni roki kazalec in sredinec do polovice, v ostalem je trd. Kolika nezgodna renta mi pripada?

Odgovor: Nezgodo Vam bo odločil OUZD na podlagi zdravniškega mnenja. Proti temu se lahko pritožite na Rentni odbor, če niste zadovoljni. Proti sklepu Rentnega odbora imate pravico tožbe na Sodišče delavskega zavarovanja, ki potem zasliši drugega zdravnika-specijalista, neodvisnega od OUZD in izda navadno na podlagi tega mnenja razsodbo. Tudi proti tej sodbi se še lahko pritožite na Vrhovno sodišče v Ljubljani.

Pravica do vode (Zidani most)

Vprašanje: Več strank je skupno uživalo vodo, ki se je zbirala v rezervoarju, a sedaj so nam odpeljali vodo po ceveh drugam, da je nam primanjkuje. Na ta način nam kratijo pravice, ki smo si jih pridobili. Ali se lahko proti temu pritožimo?

Odgovor: Vsakdo ima pravico, da brani pridobljene pravice. Če so dotično vodo uživale stranke pri eni in isti hiši že 30 let, so si že priposestvovale pravico do te vode in je tudi Vam ne smejo kratiti. Najbolje je, če se na uradni dan zglasite pri Vašem sodišču in zadevo podrobneje pojasnite sodniku, ki Vam bo potem še dal potrebna navodila za nadaljnje postopanje, oziroma najprej dal začasno vabilo za nasprotnika, da se zadeva mirnim potom uredi.

Stavba ob meji (Zalog)

Vprašanje: Moja hiša stoji komaj 3 in pol metra od sosedove meje, kjer je letos pogorela sosedova drvarnica tik ob meji. Sosed pa hoče sedaj postaviti novo, dvakrat daljšo drvarnico, s čemur bi mi zaprl ves razgled z moje verande in dvorišča. Seveda bo pri tem tudi moja hiša veliko zgubila na vrednosti. Sosed bi lahko tudi drugod zidal, pa dela to meni nalašč. Ali lahko zida ravno na meji? Jaz sem moral svoječasno svojo stavbo postaviti proč od meje, on pa hoče zidati kar brez občinskega ogleda. Ko mu je gorela drvarnica, je k sreči veter pihal v nasprotno smer, drugače bi požar zajel tudi našo hišo. Ker bo sedaj tam imel tudi šupo, bomo še v večji nevarnosti v slučaju ognja. Rad bi tudi vedel, ali mora sosed kaj odmakniti stavbo in koliko?

Odgovor: Nihče ne sme zidati brez stavbenega dovoljenja upravne oblasti. Gradbena oblast mora na prošnjo graditelja najprej razpisati komisijski ogled na licu mesta, k istemu povabiti mejaše, ki lahko navedejo svoje ugovore, o katerih potem gradbena oblast odloči obenem z dovoljenjem stavbe. Proti dotičnemu sklepu se še lahko pritožite. Stopite torej takoj na občino, javite tam namero soseda in bo potem že občina potrebno ukrenila, če ne, imate možnost pritožbe na sreskem načelstvu.

General de Gaulle v Belgijskem Kongu. General de Gaulle je pred kratkim obiskal Belgijski Kongo in se dalje časa zadrževal v glavnem mestu Leopoldsville, kjer ga je sprejel belgijski generalni guverner Ryckmans. Kakor znano, Belgijski Kongo nadaljuje vojno na strani Anglije in de Gaullea proti Italiji in Nemčiji.

Hranilno in posojilno društvo delavcev v Mariboru

reg zadruga z omejeno zavezo

Frankopanova ul. 37 (v lastni hiši) - Telef. 26-35

Račun pri Poštni hranilnici št. 131.43

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4% odn. 5% proti odpovedi. Daje posojila po ugodnih pogojih na menico in vknjižbo. Zadružni delež znaša Din 200·—

Uradne ure vsaki dan od 17. do 19. ure

Za konzorcij izdaja in urejuje Adolf Jelen v Mariboru. — Tiska Ljudska tiskarna d. d v Mariboru, predstavnik Viktor Eržen v Mariboru.